

АНОТАЦІЯ

Гульовата Л. І. Міжнародна діяльність Львівського університету у 1991–2019 рр. (на прикладі співпраці соціогуманітарних факультетів з академічними середовищами країн Європейського Союзу). – Кваліфікаційна наукова робота на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 032 – історія та археологія. – Львівський національний університет імені Івана Франка, 2021.

На основі широкої джерельної бази вперше в українській історіографії комплексно охарактеризовано міжнародну діяльність соціогуманітарних факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка, спрямовану на академічні середовища держав Європейського Союзу наприкінці ХХ – у перші десятиліття ХХІ ст. Проаналізовано міжнародні зв'язки таких факультетів Університету, як міжнародні відносини, економічний, управління фінансами та бізнесу, юридичний, педагогічної освіти, філософський, історичний, філологічний, іноземних мов, журналістики, культури і мистецтв, а з територіального погляду – їхні контакти з інституціями Австрії, Бельгії, Болгарії, Греції, Данії, Естонії, Ірландії, Іспанії, Італії, Кіпру, Латвії, Литви, Люксембургу, Нідерландів, Німеччини, Польщі, Португалії, Румунії, Словаччини, Словенії, Угорщини, Фінляндії, Франції, Хорватії, Чехії та Швеції.

Зазначений підхід дав змогу здійснити порівняльний аналіз міжнародних контактів окремих структурних підрозділів Львівського університету, виокремивши відповідні тенденції у їхньому розвитку упродовж 1991–2019 рр., а також простежити особливості їхньої міжнародної діяльності, спрямованої на науково-освітні контакти з академічними середовищем країн у різних частинах Європи, які мають свою специфіку і з історичного, і з культурного погляду.

Теоретико-методологічною основою дисертації став ареальний підхід – виклад інформації за географічними векторами міжнародних відносин соціогуманітарних факультетів. З'ясовано, що їхнім головним міжнародним партнером у межах ЄС наприкінці ХХ – у перших десятиліттях ХХІ ст. була Республіка Польща. Аналіз матеріалу, присвяченого цій комунікації, здійснено

за відповідними регіонами Польщі: Люблін та Люблінське й Підляське воєводства; Жешув і Підкарпатське воєводство; Варшава та Мазовецьке й Варміно-Мазурське воєводства; Краків і Малопольське й Свентокшиське воєводства; Лодзьке, Сілезьке та Опольське воєводства; Поморське, Куяво-Поморське, Західно-Поморське, Великопольське та Любуське воєводства; Вроцлав та Нижньосілезьке воєводство.

Доведено, що наступними за інтенсивністю наукових контактів соціогуманітарних факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка були німецькомовні держави – Федеративна Республіка Німеччина та Австрійська Республіка. Аналіз відповідного матеріалу також здійснено на основі ареального підходу, що дало змогу виокремити в межах Німеччини три великі регіони, на які, головню, були зорієнтовані навчально-освітні програми підрозділів Університету: 1) Берлін та землі Мекленбург-Передня Померанія, Бранденбург, Саксонія-Ангальт, Саксонія і Тюрингія; 2) Баварія; 3) Шлезвіг-Гольштейн, Гамбург, Бремен, Нижня Саксонія, Північний Рейн-Вестфалія, Гессен, Саар та Баден-Вюртемберг. Встановлено, що найактивніша міжнародна діяльність соціогуманітарних факультетів Львівського університету була зорієнтована на академічні середовища Баварії. Одним із чинників, які зумовили таку ситуацію, стала діяльність Українського вільного університету в Мюнхені – осередку української діаспори, з яким Львівський університет від початку 1990-х років налагодив тісні зв'язки.

В окремий ареал виділено інші країни ЄС, з академічними середовищами яких соціогуманітарні факультети Університету підтримують міжнародні зв'язки. У його межах виокремлено низку регіонів: 1) Чехія, Словаччина, Словенія, Хорватія, Болгарія, Румунія та Угорщина; 2) Країни Балтії та Скандинавії; 3) Велика Британія та Ірландія; 4) Країни БЕНІЛЮКСу, Франція, Іспанія, Португалія; 5) Італія, Греція та Кіпр.

Розроблений ареальний підхід, вперше застосований для впорядкування фактичного матеріалу про міжнародну діяльність Львівського університету, сприяв чіткому окресленню географії зовнішніх зв'язків факультетів

соціогуманітарного спрямування на регіональному (у межах конкретних країн ЄС та їхніх територіально-адміністративних частин) рівні.

Наступним важливим з теоретико-методологічного погляду аспектом, який характеризує дисертаційне дослідження, є чітка схема представлення та аналізу фактичного матеріалу за принципом структурних підрозділів: факультет міжнародних відносин – юридичний факультет – економічний факультет – факультет управління фінансами та бізнесу – кафедра педагогіки / факультет педагогічної освіти – філософський факультет – історичний факультет – філологічний факультет – факультет іноземних мов – факультет журналістики – факультет культури і мистецтв. Отже, у дослідженні охарактеризовано, в порівняльному контексті, особливості зовнішніх зв'язків кожного окремого факультету соціогуманітарного спрямування, а в межах цієї характеристики висвітлено структурний (підрозділи) та персональний (конкретні особи) виміри міжнародної діяльності згаданих факультетів Львівського університету в діяхронії – простежено зміни в міжнародній діяльності ЛНУ імені Івана Франка щодо академічного середовища країн ЄС упродовж 1990-х – 2010-х років.

Особливу увагу звернено на форми міжнародної діяльності ЛНУ імені Івана Франка: стажування працівників факультетів та навчання студентів за кордоном, а зарубіжних учених і студентів – у Львівському університеті; відкриті лекції та зустрічі з представниками інтелектуальних та громадсько-політичних еліт різних країн; взаємна участь у міжнародних конференціях та інших форумах і публікації відповідно у закордонних та львівських виданнях; спільні праці викладачів ЛНУ імені Івана Франка та зарубіжних дослідників; участь у спільних проектах; стипендійні, грантові та інші програми міжнародних та закордонних фондів, установ, організацій. Охарактеризовано конкретні результати окресленої міжнародної діяльності.

На основі конкретних прикладів розкрито вплив угод про співпрацю між Львівським національним університетом імені Івана Франка та закордонними партнерами, що представляють країни ЄС, а також роль української діаспори у цих державах у міжнародній діяльності Львівського університету.

Отже, на основі викладеного історичного матеріалу, окреслено низку аспектів міжнародної діяльності Львівський національний університет імені Івана Франка стосовно академічних центрів ЄС, які нині потребують удосконалення та першочергового розвитку.

Ключові слова: Львівський національний університет імені Івана Франка, соціогуманітарні факультети, міжнародна діяльність, Європейський Союз, академічні середовища, кінець ХХ – перші десятиліття ХХІ ст.

Список публікацій здобувача:

1. Hulovata L. Leszek Dziegiel's and Stepan Makarchuk's correspondence as a source for the research of scientific contacts of Krakow and Lviv ethnologists / Liliya Hulovata // Вісник Львівського університету. Серія історична. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. Вип. 51: Пам'яті професора Степана Макарчука. С. 96–103.

2. Гульовата Л. Міжнародна діяльність Львівського національного університету імені Івана Франка під час Помаранчевої революції 2004 року / Лілія Гульовата // Вісник Львівського університету. Серія історична. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. Вип. 53: До 75-річчя Української Повстанської Армії. С. 443–451.

3. Гульовата Л. Співпраця історичного факультету Львівського університету з науковим середовищем Польщі у 2000 – 2010-х роках: головні тенденції / Лілія Гульовата // Spheres of Culture. Journal of Philology, History, Social and Media Communication, Political Science, and Cultural Studies. Lublin: Branch of Ukrainian Studies of Maria Curie-Sklodovska University in Lublin, 2017. Vol. 16. P. 521–528

4. Гульовата Л., Качмар В. Головні напрями міжнародної діяльності Львівського університету у 1990-х роках / Лілія Гульовата, Володимир Качмар // Вісник Львівського університету. Серія історична. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – Спеціальний випуск: до 75 – річчя професора Костянтина Кондратюка. С. 553 – 560

ABSTRACT

Hulovata L. I. International Activity of the University of Lviv in 1991–2019 (On the example of cooperation of social study and humanitarian schools with the academic environment of the European Union). - Qualifying Scientific Paper as a Manuscript

Thesis for obtaining a scientific degree of Doctor of Philosophy under specialty 032 - history and archeology. - Ivan Franko National University of Lviv, 2021.

Grounded on a wide source base, for the first time in Ukrainian historiography, the international activity of social study and humanitarian schools of the Ivan Franko National University of Lviv, aimed at the academic environment of the European Union in the 1990s, 2000s and 2010s, has been comprehensively characterized. The international relations of such schools of the University as international relations, economics, finance and business management, law, pedagogical education, philosophical, historical, philological studies, foreign languages, journalism, culture and arts are analyzed, and from the territorial point of view their connections with Austria, Belgium, Bulgaria, Greece, Denmark, Estonia, Ireland, Spain, Italy, Cyprus, Latvia, Lithuania, Luxembourg, the Netherlands, Germany, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, France, Hungary and Hungary. Sweden are studied.

This approach allows for a comparative analysis of international contacts of separate departments of the University of Lviv, highlighting the relevant trends in their development at the level of different schools during 1991-2019, as well as tracing the features of their international activities in different parts of Europe, which have their features in terms of history and culture.

The theoretical and methodological basis of the thesis was the areal approach: presentation of information on the geographical vectors of international relations of social study and humanitarian schools. It has been established that their main international partner within the EU in the early 1990s – 2010s was the Republic of Poland. The analysis of the material devoted to these contacts was carried out by the relevant regions of Poland: Lublin as well as Lubelskie and Podlaskie Voivodeships; Rzeszów and Podkarpackie Voivodeship; Warsaw and Mazowieckie and Warmińsko-Mazurskie Voivodeships; Krakow and Małopolskie and Wielkopolskie

Voivodeships;

Łódzkie, Dłaskie and Opolskie Voivodeships; Pomorskie, Kujawsko-Pomorskie, Zachodniopomorskie, wielkopolskie and Lubuskie Voivodeships; Wrocław and Dolnośląskie Voivodeship.

It is proved that the German-speaking states - the Federal Republic of Germany and the Republic of Austria – took the second rank in terms of scientific contacts of the social study and humanitarian schools of the Ivan Franko National University of Lviv. The analysis of the relevant material was also carried out on the basis of the areal approach, which made it possible to distinguish three large regions within Germany: 1) Berlin and Mecklenburg-Vorpommern, Brandenburg, Saxony-Anhalt, Saxony and Thuringia; 2) Bavaria; 3) Schleswig-Holstein, Hamburg, Bremen, Lower Saxony, North Rhine-Westphalia, Hesse, Saarland and Baden-Württemberg. It is established that the most active international activity of the social study and humanitarian schools of the University of Lviv was targeted at the academic environment of Bavaria. The activities of the Ukrainian Free University in Munich, a center of the Ukrainian diaspora with which the University of Lviv has established close ties since the early 1990s were one of the factors leading to this situation.

Other EU countries, with the academic environment of which the social study and humanitarian schools of the Ivan Franko National University of Lviv maintain international relations, have been allocated to a separate area. Within its boundaries, a number of regions have been identified: 1) the Czech Republic, Slovakia, Slovenia, Croatia, Bulgaria, Romania and Hungary; 2) The Baltic States and Scandinavia; 3) Great Britain and Ireland; 4) BENILUX countries, France, Spain, Portugal; 5) Italy, Greece and Cyprus.

The developed area approach, first used to organize the factual material about the international activities of the University of Lviv, helped clearly delineate the geography of external relations of its social study and humanitarian schools at the regional level (within specific EU countries and their territorial as well as administrative parts).

The next important aspect in terms of theory and methodology, characterizing the thesis research, is a clear scheme of presentation and analysis of factual material

by the principle of structural units: School of International Relations - School of Law - School of Economics - School of Finance and Business Management - Department of Pedagogy / School of Pedagogical Education - School of Philosophy - School of History - School of Philology - School of Foreign Languages - School of Journalism - School of Culture and Arts. Thus, the study determines, in a comparative context, the features of external relations of each individual social study or humanitarian school, and within this characteristic it highlights the structural (units) and personal (specific persons) dimensions of international activities of these schools of the University of Lviv in diachrony - changes in the international activity of the Ivan Franko National University of Lviv are traced in relation to the academic environment of the EU countries during the 1990s - 2010s.

Particular attention is paid to the forms of international activity of the Ivan Franko National University of Lviv: internships for school staff and students studying abroad, and foreign scholars and students at the University of Lviv; open lectures and meetings with representatives of intellectual and socio-political elites of different countries; mutual participation in international conferences and other forums and publications in foreign and Lviv periodicals, respectively; joint works of teachers of Ivan Franko National University of Lviv and foreign researchers; participation in joint projects; scholarship, grant and other programs of international and foreign foundations, institutions, organizations. The specific results of the outlined international activity are characterized.

Based on specific examples, the impact of cooperation agreements between the Ivan Franko National University of Lviv and foreign partners representing EU countries, as well as the role of the Ukrainian diaspora in these countries in the international activities of the University of Lviv are revealed.

As a result, based on the presented historical material, a number of aspects of international activity of the Ivan Franko National University of Lviv in relation to EU academic centers, which now need improvement and priority development, are outlined.

Key words: Ivan Franko National University of Lviv, social study and humanitarian schools, international activity, European Union, academic environment, late 20th century - first decades of 21th century.

List of the Applicant's Publications:

1. Hulovata L. Leszek Dziegiel's and Stepan Makarchuk's correspondence as a source for the research of scientific contacts of Krakow and Lviv ethnologists / Liliya Hulovata // Bulletin of Lviv University. Series historical. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv, 2015. Issue. 51: In memory of Professor Stepan Makarchuk. P. 96–103.

2. Hulovata L. International activity of Ivan Franko National University of Lviv during the Orange Revolution of 2004 / Liliya Hulovata // Bulletin of Lviv University. Series historical. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv, 2017. Issue. 53: To the 75th anniversary of the Ukrainian Insurgent Army. P. 443–451.

3. Hulovata L. Cooperation of the Faculty of History of Lviv University with the scientific environment of Poland in 2000 - 2010: the main trends / Liliya Hulovata // Spheres of Culture. Journal of Philology, History, Social and Media Communication, Political Science, and Cultural Studies. Lublin: Branch of Ukrainian Studies of Maria Curie-Sklodowska University in Lublin, 2017. Vol. 16. P. 521–528

4. Hulovata L., Kachmar V. The main directions of international activity of Lviv University in the 1990s / Liliya Hulovata, Volodymyr Kachmar // Bulletin of Lviv University. Series historical. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv, 2019. - Special issue to the 75 th anniversary to Professor Konstantin Kondratyuk. P. 553 – 560